

Maximale impact door slimme inzet van financiële middelen

In mei en juni 2022 deelden gemeenteambtenaren die de regie hebben op het thema laaggeletterdheid hun kennis en ervaring. Daarmee verstevigen ze de lokale aanpak laaggeletterdheid. In dit artikel delen we de inhoud uit de sessie 'Financiële middelen'.

Wat 'mag' je allemaal doen met de WEB-gelden? Welke andere financiële middelen zijn er om de aanpak laaggeletterdheid te financieren? En hoe knoop je verschillende middelen uit het sociaal domein aan elkaar? Het is slechts een greep uit de vele vragen die gemeenteambtenaren hebben. Want financiële middelen zijn noodzakelijk om een aanpak laaggeletterdheid goed vorm te geven.

Samenwerken binnen het sociaal domein

De meeste financiële middelen voor de aanpak laaggeletterdheid komen uit de WEB-gelden. Deze worden centraal beheerd voor de hele regio en kunnen worden ingezet voor formeel en non-formeel aanbod. Een nadeel van dit budget is dat het vaak onvoldoende is om alle ambities te realiseren. Daarnaast zijn er regels aan verbonden. Zo mag je het geld wel gebruiken voor cursussen, maar niet voor het werven van cursisten. Het is dus de moeite waard om uit te

zoeken op welke andere manieren je financiële middelen kunt vrijmaken. Eén van de mogelijkheden is samenwerken binnen het sociaal domein. Door uit te gaan van wederkerigheid plukt iedereen daar de vruchten van. Maak dus gezamenlijk plannen en ga daarbij niet uit van het potje waar een budget uitkomt, maar neem de samenhang tussen de verschillende domeinen als startpunt. Zo ontstaat een integrale aanpak.

In de praktijk

Mensen met beperkte basisvaardigheden hebben bijvoorbeeld meer kans op een slechtere gezondheid. Misschien kun je samen met het domein Gezondheid de aanpak [Voel je goed!](#) financieren? Binnen het domein Armoede en Schulden hebben ze ook te maken met mensen met beperkte basisvaardigheden. Want laaggeletterden zijn financieel extra kwetsbaar. Door in de begroting van de aanpak laaggeletterdheid budget uit het domein Armoede en Schulden mee te nemen, kun je armoedeconsulenten trainen in het herkennen en doorverwijzen van laaggeletterden.

Omgekeerd kunnen taalconsulenten alert zijn op doorverwijzen naar armoede-interventies. En is er binnen het domein Onderwijs genoeg aandacht voor schoolverlaters met onvoldoende basisvaardigheden? Of kunnen jullie elkaar binnen die uitdaging versterken?

Regionale impuls

Een andere mogelijkheid om meer budget vrij te maken, is door inzet van de decentralisatiemiddelen. Daarmee kun je de regionale aanpak een impuls geven. Bijvoorbeeld door een regionale (taalhuis)coördinator of projectleider aan te stellen die de verbindende factor tussen alle partijen is.

Is er bij jullie een tekort aan decentralisatiemiddelen? Kijk dan eens naar andere potjes waar misschien geld in overblijft. Wat gebeurt er bijvoorbeeld met het participatiebudget? Zorg dat je goed op de hoogte bent van de verdeling van de financiële middelen binnen jouw gemeente en arbeidsmarktregio. Zodat je door creatief denken en samenwerken meer impact kunt maken met de middelen die er zijn.

Tips van gemeenteambtenaren om meer financiële middelen voor de aanpak laaggeletterdheid te realiseren:

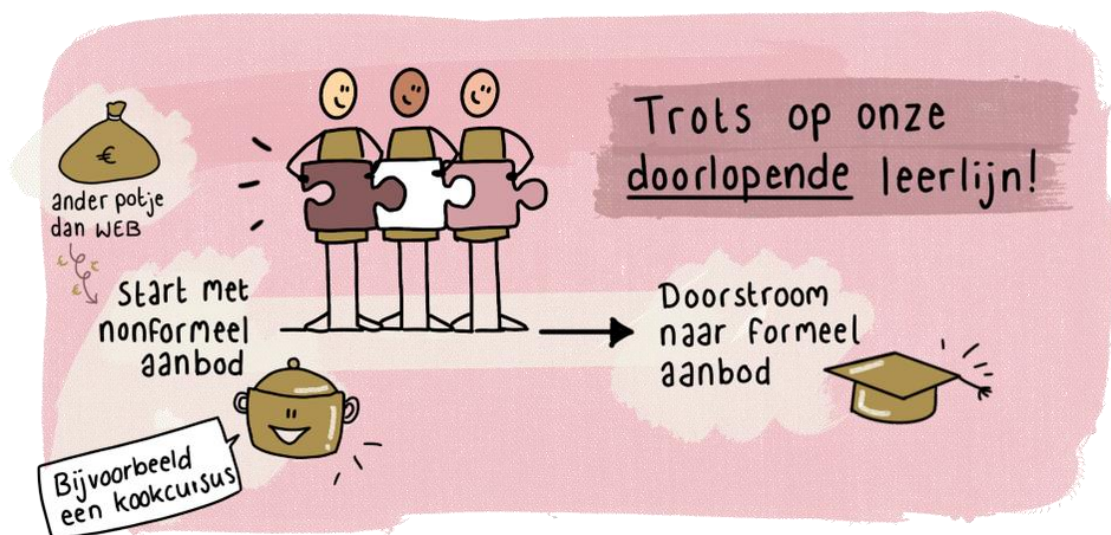
- Maak binnen de gemeente het belang van de aanpak laaggeletterdheid duidelijk, zodat er aanvullend budget voor wordt vrijgemaakt. Gebruik hiervoor bijvoorbeeld de [Escape Koffer](#) of organiseer een [Taalmeterdag](#). Het helpt ook om de maatschappelijke kosten van laaggeletterdheid onder de aandacht te brengen. Daarvoor kun je gebruik maken van [het onderzoek dat PwC in opdracht van Stichting Lezen en Schrijven uitvoerde](#).
- Bestuurlijk commitment is essentieel. Zorg daarom dat de aandacht voor laaggeletterdheid in het coalitieakkoord wordt opgenomen.
- Zorg dat er in elke aanbesteding binnen het sociaal domein prioritaire doelgroepen worden opgenomen, zodat mensen met beperkte basisvaardigheden niet worden vergeten of overgeslagen.
- Betrek bedrijven bij de aanpak laaggeletterdheid.
- Voeg regionaal budget samen zodat je meer te besteden hebt.

Tips van gemeenteambtenaren om met minder budget meer impact te maken:

- Pas bestaand aanbod zo aan, dat je er ook laaggeletterden mee bereikt en helpt. In een bestaande kookcursus van het buurthuis kun je bijvoorbeeld vrij

makkelijk basisvaardigheden invoegen. Neem samen met de deelnemers recepten door (geletterdheid), oefen met maten en gewichten (gecijferdheid) of zoek online naar een nieuw recept (digitale vaardigheden). Vanuit de kookcursus (wat non-formeel aanbod is en vanuit een ander budget dan de WEB-middelen kan worden gefinancierd) kun je laaggeletterden doorverwijzen naar formeel

aanbod. Zo ontstaat een doorlopende leerlijn.

- Kijk welke taken je door vrijwilligers kunt laten uitvoeren. Een actieve bibliotheek kan helpen bij het werven van vrijwilligers.
- Werk samen met professionals die een vertrouwensband hebben met de doelgroep. Bijvoorbeeld coaches op het gebied van werk en inkomen of gezinsondersteuners. Zij kunnen mensen met beperkte basisvaardigheden doorverwijzen naar scholing.
- Werk met meerdere gemeenten samen en zorg dat alle neuzen dezelfde kant op staan.
- Voorkom dat betrokken partners en taalaanbieders elkaar als concurrenten zien. Samen bereik je meer dan alleen!
- Voer het gesprek over de rolverdeling tussen de centrumgemeente en regiogemeenten. Wie ontvangt welk budget? Hoe worden de financiële middelen verdeeld? Kan dat worden geoptimaliseerd? Wissel daarin ook uit met collega's uit andere arbeidsmarktregio's en leer van hoe zij de middelen verdelen en inzetten.
- Kijk niet alleen naar het individu, maar ook naar het gezin. Soms is een [gezinsaanpak](#) effectiever en efficiënter.
- Ontwikkel iets voor een doelgroep waarmee je ook een andere doelgroep kunt bedienen. Bijvoorbeeld de [Gouden Mannen](#). Deze stichting was oorspronkelijk bedoeld om NT2'ers te helpen, maar is er nu ook voor NT1'ers.

- Zorg voor continuïteit, zodat wat je opbouwt ook geborgd blijft.

Inspirerende praktijkvoorbeelden:

- [Samen Sterk Staan](#). Alle Twentse gemeenten vertalen dit regioplan naar lokale uitvoeringsprogramma's.
- In de gemeente Rotterdam is er een [wethouder Taal](#). Op dit moment voert [wethouder Yigit](#) deze functie uit.
- [GOAB](#)
- Sommigen gemeenten voegen budget samen, zodat ze een gezamenlijke taalcoördinator meer uren en salaris kunnen bieden.

Meer lezen:

Op de website van het Expertisepunt Basisvaardigheden vind je verschillende behulpzame artikelen over dit onderwerp, zoals:

- De handreiking [Kwaliteit bij de aanpak van laaggeletterdheid](#). Hierin vind je onder andere een themapagina over financiering.
- Een [overzicht](#) van financiële middelen voor of door gemeenten en arbeidsmarktregio's.
- Een [artikel](#) over hoe je financieel kunt omgaan met de grote instroom van Oekraïners en andere vluchtelingen.
- [Een kennisdocument](#) over de kosten van niveauverhoging van een deelnemer.

Ook op de website van Stichting Lezen en Schrijven kun je verder lezen:

- Het al eerder genoemde [onderzoek over de maatschappelijke kosten van laaggeletterdheid](#).
- [Informatie](#) over ondersteuning van Stichting Lezen en Schrijven, bijvoorbeeld bij het realiseren van een integrale aanpak van laaggeletterdheid.

We organiseren de bijeenkomsten voor gemeenteambtenaren in samenwerking met onze partners VNG, Divosa en Tel mee met Taal. Leer ook van de andere sessies:

[artikel Integrale aanpak](#)
[artikel Met je doelgroep ontwerpen](#)
[artikel Vinden en bereiken van laaggeletterden](#)

Heb je vragen over de inzet van financiële middelen in jouw gemeente? Neem dan contact op met [onze adviseur in jouw regio](#).